

забѣлежилъ множество чистны фактове; оно се допълня при това съ исканія-та нашего духа; понеже негово-то истина и добро, като се развива спорядъ законы-тъ на разумъ-тъ, и като привожда чистны-тъ представлениа въ формы-тъ пространства и времени: вижда таково же съгласие въ всичкій ходъ на естество-то. Въобще, всички-тъ умственни познанія сѫ основани на понятіе-то на истина-то и на добро-то и вещественно се опиратъ на него. — Тія познанія срѣщу мнѣніе-то на опытащи-тъ (емпиріститѣ), не трѣба да ги почитамы като най високи отвлечениа на разумъ-тъ; понеже едно отвлеченно понятіе нѣма никакво съдѣржанье, както напримѣръ понятіе-то *бытие* и пр.: а умственни-тъ познанія иматъ всякоага едно пълно съдѣржанье и тѣ составляватъ единъ вещественъ предѣлъ на всички-тъ отвлечениа що се направляватъ къмъ тѣхъ. Колкото по много же мы се трудимъ да ги представимъ като отвлечены понятія, толкова по много откривамы въ тѣхъ единъ задлѣжителнъ силж за всички-тъ разумны сѫщества.

Дѣйствително, ніе не можемъ да си представимъ ни едного человѣка, мѣкаръ и най зломисленнаго и злотворнаго, който бы въ съвѣсть-та си не оправдавалъ истина-тъ и добро-то: тѣ сѫ неизбѣжни исканія на неговій духъ; но разумѣва се че за да може онъ да ги сознае въ съвѣсть-та си, трѣба по напредъ да се освободи отъ всички-тъ случайни ограниченія, които мы придобивамы отъ отхранѣтѣ, народны-тѣ, общественны-тѣ, домашни-тѣ обичаи и проч.; понеже тія ограниченія представляватъ намъ рѣченны-тѣ умственни познанія подъ разны образы. — При това всѣки единъ человѣкъ на тойзи свѣтъ се труди да облѣче всички-тѣ си работи съ формѣ-тѣ на *правда-та*, на *истина-та* и на *добро-то*; тѣй, щото онъ се труди и измисленї-тѣ си